

VALGOBSERVATION I UKRAINE VAR IKKE GEARET TIL DE SOCIALE MEDIER

Komiker og nuværende præsident i Ukraine Volodymyr Zelenskyi førte primært sin valgkamp på elektroniske og sociale medier. Det betød, at de omkring 800 kort- og langtidsobservatører udsendt af OSCE ikke kunne observere hans valgkampsaktiviteter optimalt, da organisationen endnu ikke har en fastlagt metode for observation af sociale medier. Det er et problem, siger langtidsobservatør Pia Christmas-Møller, der mener, at de valgtekniske metoder derfor bør opdateres.

AF KATHRINE SCHMEICHEL, JOURNALIST

Med næsten trejerdedele af stemmerne i 2. runde af det ukrainske præsidentvalg den 21. april besejrede den politisk uerfarne komiker og tv-stjerne, Volodymyr Zelenskyi, overlegent den siddende præsident Petro Poroshenko.

Da Zelenskyi stillede op til præsidentvalget et halvt år forinden, var hans eneste 'politiske' erfaring, at han havde spillet Ukraines præsident i en populær tv-serie.

Ifølge FSB'er og langtidsobservatør i Ukraine Pia Christmas-Møller deltog Zelenskyi ikke meget i traditionelle debatter og interviews.

"En række interessenter berettede om, at Zelenskyi havde en aktiv tilstedeværelse på de sociale medier, som udgør en blind vinkel for os som observatører, fordi valgobservationerne generelt ikke omfatter de aktiviteter, der foregår dér. Begrundelsen er, at ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights, red.), der står for det tekniske set-up bag de fleste internationale valgobservationer inden for OSCE's medlemskreds, endnu ikke har udviklet en metode og derfor arbejder efter retningslinjer og opgaveformuleringer, der blev udformet for over 20 år siden."

VALGOBSERVATION I UKRAINE

I forbindelse med præsidentvalget i Ukraine 2019 udsendte OSCE/ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights) 90 langtidsvalgobservatører (LTO), der ankom til landet 11. februar 2019, heriblandt ni danskere, der alle var udsendt gennem FSB/ Udenrigsministeriet. Op til selve de to valgrunder blev yderligere ca. 600-700 valgobservatører (STO) udsendt, hvoraf 53 var udsendt af FSB. Missionen er en af de større valgobservationer i ODIHR-regi.

Læs mere: [Osce.org](https://www.osce.org)

Den 41-årige komiker og tv-stjerne Volodymyr Zelenskyy stillede op til præsidentvalget uden anden 'politisk' erfaring end, at han havde spillet Ukraines præsident i en populær tv-serie. Her ses han ved sin indvielse som præsident i maj. Foto: Mykhaylo Markiv

Knap 2 ud af 3 stemte

Ved valgets 1. runde den 31. marts 2019 skulle de ca. 30 mio. stemmeberettigede ukrainere i udgangspunktet vælge mellem 39 kandidater. Reelt kæmpede kun en håndfuld kandidater om magten, da en stor del af de 39 var en slags tekniske støtter for andre kandidater.

Valgdeltagelsen var på 63,5 pct. – 3 procentpoint mere end ved valget 2014. I 2. runde – hvor ukrainerne skulle stemme mellem Zelenskyy og Poroshenko – var stemmeprocenten på 62,1 pct.

Pia Christmas-Møller – der bl.a. tidligere har været folketingsmedlem, vicepræsident for OSCE's Parlamentariske Forsamling og særlig koordinator (Special Co-ordinator) for en række valgobservationer – har været valgobservatør siden "pionertiden" bl.a. i Eritrea 1993 og Kirgisistan i 1995.

Som langtidsobservatør (LTO) skulle hun bl.a. via medier og interviews med forskellige interessenter og politiske repræsentanter observere valgkampsaktiviteter og valgtekniske forberedelser som fx adgang til vælgerregistrering og uddannelse af valgstyrelser og tilforordnede.

Hun var også med til at forberede modtagelsen af kortidsobservatørerne ved at finde egnede tolke, chauffører, biler og hoteller.

Godt observationsteam

Om selve observationsdelen siger hun:

"Vi var tre LTO-teams, der havde base i Lviv og tilsammen skulle dække Lviv Oblast (administrativt område på 21.833 km² og 2,5 mio. indbyggere, red.), der ligger i den vestlige del af Ukraine tæt på Polen. Mit team bestod ud over mig af en

erfaren valgobservatør – der tidligere har arbejdet for det britiske udenrigsministerium – en lokal chauffør og en lokal tolk."

"Vi var meget heldige med vores team. Både chaufføren og tolken udviste faglig professionalisme og initiativ, selvom de ikke havde stor erfaring med valgobservationer eller særlig indsigt i deres lands politiske system. Det kan ikke overvurderes, hvor vigtigt det er at have et godt team. Man er dybt afhængig, ikke mindst af tolkens sproglige niveau og evner for arbejdet."

At overvåge medierne var en opgave, der var til at overse.

"I vores områder var den synlige valgkamp meget 'low-key'. Medieudbuddet bestod af ugeaviser med meget ringe interesse for præsidentvalget, medmindre det kastede en valgannonce af sig."

Ifølge OSCE's foreløbige rapport om valget – der altid offentliggøres dagen efter et valg – manglede de overvågede medier generelt seriøse analyser og tog ofte politisk parti.

Fair valg med visse skønhedspletter

Valget forløb ifølge Pia Christmas-Møller overordnet godt.

”Valget blev administreret fair, forholdsvis velorganiseret i overensstemmelse med landets valglov og uden valgsvindel af betydning og afspejler derfor det, befolkningen har ønsket og rent faktisk har stemt. Men når det er sagt, er det store problem stadig vores blinde vinkel i forhold til de sociale medier.”

Der er dog ”en række snubletråde” i Ukraines valglov og valgssystem.

”Ukrainerne gør tingene mere besværlige, end de behøvede at være. Det gælder fx sammensætningen af deres valgkommissioner, som giver hver kandidat ret til at

udpege et medlem, hvilket fx med 39 kandidater kan blive ret voldsomt. Også den praktiske indretning kunne gøres mere hensigtsmæssig, så de valgstyrelser, der skal aflevere protokoller og stemmesedler på distriktskontoret, ikke skal vente i timevis. Manglen på kopimaskiner, printere og computere førte også til en langsommelig proces med stor risiko for unødvendige fejl, fordi de valgtilfornede måtte skrive og kopiere valgprotokoller i hånden til sent ud på natten,” siger Pia Christmas-Møller og tilføjer:

”Mange af disse forhold – som ODIHR også påtalte ved valget i 2014 – har dog ikke umiddelbart indvirkning på det politiske, men er bare bureaukratiske benspænd for dem selv.”

OSCE har egne benspænd

Men det er ikke kun Ukraine, der spænder ben for sig selv. Det gør OSCE/ODIHR også, mener den tidligere vicepræsident for OSCE's Parlamentariske Forsamling.

”Jeg oplevede flere gange besynderlige beslutninger fra missionsledelsen i Kiev. Fx fik vi ordrer om, at 1. valggrunde kun skulle dækkes af tre team i vores område, selvom vi havde kapacitet til fire. I 2. runde skulle vi så kun dække to distrikter, selvom vi havde kapacitet til tre. Dette er instrukser og prioriteringer, der til dato står som uforklarlige. Dertil kommer, at vi var underlagt nogle meget stive og ikke situationstilpassede sikkerhedsregler. Eksempelvis skulle al transport over 50 km godkendes af Core Team. Den regel indebærer, at mit team stort set hver dag skulle søge om en sådan godkendelse, da vores ansvarsområde forudsatte kørsel udover denne grænse. Vi skulle ikke alene angive rute, men også melde vores afgang, ankomst og hjemkomst,” siger hun og tilføjer:

”Desuden skulle vi melde os hos Core Team både morgen og aften. Men det gav ikke mening, da vores område var lige så fredeligt som Århus, og det derfor var spild af vores tid og ressourcer. Ikke

Kort: Coulorbox

LANDEFAKTA UKRAINE

- **Indbyggertal:** Ca. 44 mio.
- **Hovedstad:** Kiev (ca. 3 mio. indbyggere)
- **Areal:** 603.700 km² (lidt større end Frankrig)
- **Befolkning:** 78 % ukrainere, 17 % russere og 5 % andre
- **Sprog:** Ukrainsk (det officielle sprog) og russisk
- **Religion:** Ukrainsk-ortodoks, romersk-katolsk og græsk-katolsk.

Kilde: Cia.gov

Lviv er en velbesøgt turistby, hvor bymidten er udnævnt til verdenskulturarv af Unesco. Her ses Lviv Theatre of Opera and Ballet.
Foto: Pixabay/Yevhen Paramonov

mindst set i lyset af, at hele dette sikkerhedsregime var suspenderet på selve valgdagen og slet ikke omfattede den store gruppe af parlamentarikere. Vi opgav imidlertid at søge dispensation, da vores Lviv-kollegatteam med samme udfordringer havde fået afslag.”

Et andet problem er omstændighederne omkring de skemaer, som valgobservatørerne skal udfylde, når de forlader et valgsted.

”På hvert valgsted skal korttidsobservatørerne udfylde et skema med informationer om fx antallet af registrerede vælgere, afgivne stemmer, hvor mange valgbestyrelsesmedlemmer, der er det pågældende sted, kønsfordeling m.m. Men man må først udfylde skemaet ude i bilen, ikke inde på selve valgstedet. Vi bruger en særlig e-pen, der via wi-fi sender det udfyldte skemas informationer videre til Core Team. Mange af spørgsmålene handler om tal, som kan være svære at huske i hovedet, hvorfor denne procedure er at bede om fejl. Derfor vil jeg opfordre til, at valgobservatørerne fremover kan få tilladelse til at udfylde disse – ret omfangsrige – skemaer undervejs inde på selve valgstedet. En revurdering af

spørgsmålenes relevans og formål bør også foretages.”

Serviceeftersyn er nødvendigt

Det næsten tre måneder lange ophold i Ukraine har overbevist Pia Christmas-Møller om, at ODIHR har brug for ”et serviceeftersyn”.

”Både ODIHR’s arbejdsform og måden, valgobservationer afvikles på, bør have et serviceeftersyn. For som jeg oplever det, er hele organisationen præget af træghed, ’plejer’ og bureaukratisk knopskydning – hvilket ofte sker for store organisationer med tiden. Der er behov for en styrket ledelse, der har fokus på, hvordan ODIHR skal videreudvikle sig, løse sine opgaver ved moderne valg, og hvilke metoder, der er til rådighed,” siger hun og tilføjer:

”Jeg ved godt, at det ikke er nemt at rette op på OSCE/ODIHR, da det jo er en international organisation med 57 medlemslande og mange forskellige kulturer. Men et serviceeftersyn med friske øjne er det første skridt til en nødvendig modernisering og fornyelse også af de interne procedurer og samarbejdsforhold.”

Vores tilstedeværelse har værdi

Selvom Pia Christmas-Møller retter kritik mod visse dele af valgobservationerne, overgår den ikke hendes positive holdning til det at være tilstede som valgobservatør.

”Man skal ikke underkende den værdi, det har for et land og dets befolkning, at det internationale samfund viser interesse alene i kraft af vores tilstedeværelse. Ikke mindst i lande, hvor den demokratiske struktur ikke er så rodfæstet, og hvor landet – som fx Ukraine – er i åben konflikt med en aggressiv nabo. Det handler om langt mere end at finde små hår i suppen i form af mindre valgtekniske fejlhåndteringer.” ■

Foto: Privat

BLÅ BOG: PIA CHRISTMAS-MØLLER

58 år, konsulent i eget firma PCM Consult, som bl.a. tilbyder rådgivning i kommunikation og interessevaretagelse, undervisning og foredrag både i Danmark og udlandet. Medlem af FSB siden 2011. Har været folketingsmedlem for De Konservative 1987-2007 og løsgænger 2007-2011, vicepræsident i OSCE’s Parlamentariske Forsamling 2005-2011 og har både været koordinator for diverse valgobservationer og udsendt som valgobservatør til bl.a. Kirgisistan, Tadsjikistan, Eritrea og Ukraine – sidst som LTO i Ukraine i Lviv-området fra 11. februar til 1 maj 2019. Har desuden som politiker bl.a. været medlem af Europarådet og delegeret ved en lang række danske møder og generalforsamlinger i FN, WTO, OSCE.

6 SPØRGSMÅL TIL EN GARVET VALGOBSERVATØR:

PRÆSIDENTVALG I EL SALVADOR SATTE EN STOPPER FOR 27 ÅRS BLOKPOLITIK

I februar 2019 lykkedes det uventet en outsiderkandidat at vinde præsidentvalget i El Salvador allerede i første runde. FSB'er og antropolog Søren Hvalkof fortæller her om sine opgaver og udfordringer som langtidsvalgobservatør i et land med ekstrem stor bandekriminalitet og en af verdens højeste mordrater.

AF SØREN HVALKOF, ANTROPOLOG

1. HVAD VAR DINE HOVEDOPGAVER SOM LANGTIDSVALGOBSERVATØR (LTO)?

Hovedopgaverne som LTO er mangfoldige og drejer sig overordnet om at kortlægge de sociale, politiske og valgtekniske processer, der rammesætter og bestemmer valgbehandlingen i det pågældende land, uanset om det er et præsidentvalg, et parlamentsvalg eller andet. Hvert LTO-team på to personer indsamler således de nødvendige informationer fra de valgområder, de dækker, som de så analyserer i en ugentlig rapport, der sendes til missionens ledelse (Core Team) i hovedstaden.

Vurdering og monitorering

Vi vurderede bl.a. emner som den politiske kontekst, trusler, og religiøse interesser. Vi vurderede også valgadministrationen ved at kvalitetstjekke fx valginstanser, tidsplaner, træning af myndigheder og tilfornordede og vælgerregistrering. Desuden monitorerede vi valgkampagnen, herunder kvinders repræsentation, og deltagelse af oprindelige folk og etniske minoriteter, kampagnestøtte og mediernes dækning. Dertil kommer en lang række tekniske og juridiske forhold og ikke mindst den lokale sikkerhedssituation i et af verdens mest voldelige lande, hvor bandekriminalitet er vidt udbredt. Desuden skal man som langtidsobservatører (LTO) også forberede og lede kortidsobservatørernes arbejde (STO), der kulminerer med observationerne på selve valgdagen i samarbejde med LTO'erne.

2. HVAD VAR DE STØRSTE UDFORDRINGER FOR DIG?

Den største udfordring var det logistiske set-up i lyset af meget restriktive sikkerhedsforanstaltninger. El Salvador havde i 2016 verdens højeste mordrate på grund af ekstrem bandevold fra de såkaldte 'maras', der lever af afpresning og narkohandel og har en stor magt i hele landet. Der findes omkring 70.000 bandemedlemmer, hvoraf 17.000 er fængslede, de fleste uden rettergang. Staten har ikke været i stand til beskytte sine borgere, og alene i 2018 blev 235.700 mennesker fordrevet fra deres hjem som følge af bandevold og trusler.

Skærpede sikkerhedsregler

På grund af den usikre sikkerhedssituation skulle alle LTO'er være tilbage på deres indlogeringssted senest kl. 18, og der var udgangsforbud efter mørkets frembrud, og der skulle rapporteres løbende. Det gav store logistiske udfordringer, når man skal dække et område som Chalatenango, der er på 2.017 km² (totredjedele af Fyn) med 205.000 indbyggere i spredt bosætning. Desuden var der ingen egentlige hoteller og slet ikke nogen, som var sikre. Det voldte derfor store problemer med at finde egnet indlogering, især fordi missionens sikkerhedsfolk ikke havde haft tid til at finde en god base til vores lille team. Begrænsningerne påførte os et meget stort arbejdspress.

LANDEFAKTA EL SALVADOR

- **Indbyggertal:** Ca. 6,4 mio.
- **Hovedstad:** San Salvador (ca. 2,1 mio. indbyggere)
- **Areal:** 21.041 km² (Danmark er dobbelt så stort)
- **Befolkning:** 86 % mestizer (blanding af folk med spansk og indiansk oprindelse), 13 % hvide og 1 % andre
- **Sprog:** Spansk (det officielle sprog) og flere indianske sprog, bl.a. nahuatl, lenka, nawat (pipil) og q'eqchi (maya)
- **Religion:** 47 % er romersk-katolske, 36 % er protestantiske, 3 % har andre religioner og 17 % er uden for kategori.

Kilde: CIA.gov, Globalis.dk og Søren Hvalkof

Foto: Søren Hvalkof

BLÅ BOG: SØREN HVALKOF

67 år, er antropolog og konsulent i eget firma med både internationale og kommunale opgaver samt er aktiv i det Landsdækkende Censorkorps for Antropologi. Har været medlem af FSB siden 2008. Han har specialiseret sig i international udvikling og miljøantropologi med fokus på oprindelige folk i Latinamerika. Han har lavet feltarbejder i bl.a. Peruansk Amazonas, Canada og Arktis og arbejdet som forsker på Københavns Universitet, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) og University of Massachusetts, USA. Han har også arbejdet som seniorkonsulent i konsulentfirmaet Nordeco med opgaver for bl.a. Danida og har desuden udgivet en lang række artikler og bøger.

Har deltaget i 11 valgobservationer – den første i Nicaragua i FN-regi (1990) – og de resterende 10 i Mellemamerika, Sydamerika og det forhenværende Sovjetunionen: 2 som LTO (Paraguay og El Salvador) og 8 som STO (Honduras, El Salvador, Kasakhstan, Georgien og Ukraine). Har desuden deltaget som valgstyret i Danmark i tre valg.

3. HVAD VAR DET MEST INTERESSANTE VED EL SALVADOR-VALGET?

Det meste interessante ved valget i El Salvador var den kampagne, der førte til valget af en outsiderkandidat, der ind til nogle få dage før deadline for indskrivning som præsidentkandidat, ikke engang havde et parti. Nayib Bukele, 37 år, er en ung forretningsmand med palæstinensisk baggrund, der har gjort karriere i det venstreorienterede FMLN, hvor han i 2012 vandt sin første borgmesterpost og i 2015 blev borgmester for hovedstaden San Salvador. Han ragede dog i 2017 ud af partiledelsen, som ekskluderede ham fra partiet. Det afholdt ham ikke fra at stille op til præsidentvalget med sin egen bevægelse, Nuevas Ideas, uden at det lykkedes at få den godkendt som parti. I sidste øjeblik overtog han i bogstaveligste forstand et eksisterende parti, GANA, hvis kandidat ikke stod til at have en chance for at vinde præsidentposten. Han fik dem til både at skifte logo og partiprogram. Han accelererede derefter sin kampagne på de sociale medier, hvor især Facebook og Twitter spillede en central rolle, men også spots i nationale tv-medier.

Opgør med traditionel valgkamp

I modsætning til de gamle partiblokke – det traditionelt venstreorienterede FMLN og det traditionelt højreorienterede ARENA – der skiftevis havde siddet på regeringsmagten siden afslutningen af borgerkrigen i 1992, lavede han absolut ingen dør til dør-kampagner eller var særlig synlig i gadebilledet med plakater og bannere. Han afslog også at deltage i tv-debatter med præsidentkandidaterne fra de traditionelle partier, idet han mente, de ville lokke ham i retoriske og politiske fælder. Han kørte sin egen kampagne på de sociale medier, hvor han lancerede et ungt og ukonventionelt anti-system-image. Han vil introducere computerteknologi i uddannelse og samfund, bekæmpe korrupsion og bandevold gennem massiv uddannelse og skabe nye muligheder for de fattige unge.

Overraskende sejr i 1. runde

De etablerede partier forsøgte af fremstille ham som en populistisk drømmer og vendekåbe. Men selv i et land, hvor der er dårlig mobildækning i flere landdistrikter og meget stor fattigdom med begrænset adgang til de sociale medier, lykkedes det

Kort: FreeMapViewer

ham at mobilisere de unge vælgere og også mange ældre, der alle var dødtrette af den udbredte korrupsion og tyveri af statens midler (flere tidligere præsidentkandidater fra både ARENA og FMLN har været fængslet for store underslæb). Bukele vandt således valget overbevisende og overraskende allerede i første valgrunde med 54 % af stemmerne på trods af stemmekøb og andre manipulationer fra de etablerede partier (som EU's Final Report skriver om på side 26).

Brud med 27 års blokpolitik

Med sin sejr lykkedes det Nayib Bukele med et ungt image og en helt anderledes tilgang til politik og kampagne at bryde 27 års blokpolitik og polariserede magtmonopol mellem de to store, dominerende partier, FMLN og ARENA, der havde låst den politiske udvikling fast. Han har også undsagt den traditionelle venstreorienterede alliance med Maduros regime i Venezuela, sagt farvel til kammerateriet med Nicaraguas Daniel Ortega og udtalt sig positivt om at samarbejde med USA (der er omkring 3 mio. salvadoranske immigranter i USA, hvoraf 200.000 ifølge Trump skal sendes tilbage).

Præsident uden parlament

Bukele har dog ikke en partipolitisk tilstedeværelse i parlamentet, som vælges separat. Så selv om han har præsidentposten, må han nødvendigvis lave alliancer med skiftende flertal, hvis han vil gennemføre sin politik. Det banebrydende er, at det lykkedes ham at bryde med den konforme venstre-højreopdeling, der har været dominerende i latinamerikansk politik i årtier.

4. HVORDAN VIL VALGET I EL SALVADOR PÅVIRKE ANDRE VALG I LATINAMERIKA?

Nayib Bukele blev indsat som præsident den 1. juni 2019 og nyder stadig stor opbakning i befolkningen. En tredjedel af de adspurgte i en nylig gallupundersøgelse forventede, at hans administration ville være "god" eller "meget god". Han har da også startet sin embedsperiode

med at udnævne otte kvinder til topposter i regeringen, heraf syv ministre. Uhørt i en latinamerikansk kontekst. Et mere moderne, pragmatisk og dynamisk politisk lederskab står højt på listen blandt latinamerikanske unge vælgere, og valget i El Salvador vil uden tvivl være model for lignende politiske brud på magtmonopolet i andre latinamerikanske lande, hvor der inden for de næste par år vil være en del valg. Denne tendens udspiller sig ikke kun i Latinamerika. Det nylige præsidentvalg i Ukraine fremviste lignende tendenser, populistisk eller ej.

5. HVORDAN FUNGERER EU'S VALGOBSERVATIONER?

EU's valgobservationer fungerer stort set på samme måde som OSCE's, hvad angår den strukturelle og tekniske opbygning. Foruden Core Team, der udsendes måneder før valghandlingen, udsendes der altid et større antal LTO'er 5-6 uger før, som forventes at dække hver deres valgområde. LTO'erne opererer i hold på to, oftest kønsdifferentieret, som så får anvist et passende hotel eller lignende, hvor de etablerer deres base. Flexibiliteten i dette afhænger af sikkerhedssitua-

Her besøger Søren Hvalkof (th.) og hans valgobservatørkollega det lokale kampagnekontor for partiet GANA, som den vindende 'outsiderpræsident' Nayib Bukele i bogstaveligste forstand overtog kort før valget i februar 2019. Foto: Søren Hvalkof

Ældre vælgere leder efter deres valgkort på et afstemningssted.
Foto: Søren Hvalkof

tionen. STO'erne ankommer nogle få dage før valget og støtter LTO'erne i deres observationer på valgdagen for at dække tilstrækkeligt med valgsteder.

Stor arbejdsbyrde for LTO'ere

LTO'erne bliver så en uge eller mere efter valget for at følge op på løse ender, afrapportere og debriefe, medmindre der er to valggrunder, der så forlænger missionen med et antal uger, hvor proceduren gentager sig. LTO'erne på de missioner, jeg har deltaget i, har haft en meget stor arbejdsbyrde, ofte under svære logistiske og sikkerhedsmæssige forhold. Men det er både spændende og givende. Desuden har EU-missionerne den fordel, at man arbejder uden tolk, det vil sige på det nationale sprog, i dette tilfælde spansk, som man må beherske flydende mundtligt og skriftligt.

LTO'er har ansvar for analyser

Metoder og tilgang har udviklet sig over tid, i takt med globale samfundsændringer og den informationsteknologiske udvikling. År tilbage, da EU startede sine valgobservationer, var LTO'ernes opgave primært at levere 'rå' oplysninger fra landets regioner til missionens ledelse (Core Team) i hovedstaden, der så satte dem sammen og foretog de forskellige analyser. I dag har det udviklet sig derhen, at LTO'erne i langt højere grad gennemfører analyserne selv på baggrund af deres indsamlede informationer og så sender ugentlige rapporter, suppleret med specialrapporter fra valg møder og andre begivenheder. Således er LTO-teamene i dag helt centrale for analysen og udarbejdelsen af EU-missionens slutrapport.

Behov for flere LTO'er

At analysen nu er 'decentraliseret' og flyttet fra kernegruppen til LTO-niveau,

afspejler også det faktum, at valgsvindel i dag ikke (alene) foregår med klassiske og gennemskuelige metoder på selve valgdagen og ved indtastning af resultater, men at valgene er iscenesat lang tid i forvejen, hvor adgang til medier, kampagnestrategier og stemmekøb er nøje orkestreret og som regel holder sig inden for lovens rammer. Partier med tilstrækkelige økonomiske midler og kapacitet til iscenesættelse vil dermed ofte kunne kontrollere valget. På den måde er hele processen, der leder op til valget, vigtigere eller lige så vigtig at monitorere som observationerne på valgdagen. Det gør også, at der i stigende grad vil blive brug for flere og veluddannede LTO'er, måske på bekostning af antallet af STO'er. Disse er dog stadig vigtige for at garantere den geografiske dækning på valgdagen, ligesom tilstedeværelsen af observatører sender et klart signal om international interesse og bevågenhed,

der i sig selv vil virke hæmmende på de mest oplagte manipulationer og svindelnumre.

6. HVORFOR ER DET INTERESSANT FOR DIG AT BLIVE UDSENDT SOM LTO'ER?

Jeg er antropolog og har igennem et langt liv arbejdet med bl.a. latinamerikanske forhold og ikke mindst med oprindelige folks rettigheder og forhold i de moderne stater. Derfor ligger det mig stærkt på sinde at inddrage de fattige og marginaliserede dele af befolkningerne i både civilsamfundet og de demokratiske beslutningsprocesser. Som LTO får jeg en unik mulighed for at lave 'feltarbejde' i de nye staters opbygning, demokratiske institutioner og funktion, og jeg kan med min professionelle baggrund bidrage med særlige analyser af de oprindelige befolkningers og etniske gruppers involvering og herigennem forbedre deres mulighed for at deltage i samfundets beslutningsprocesser. Det er en stor tilfredshed for mig på denne måde at kunne bidrage til den generelle demokratisering. ■

Øverst besøger Hvalkof's LTO-team en frivillig kampnearbejder fra Los Angeles, der for egen regning var taget til El Salvador for at støtte den vindende præsident Nayib Bukele. Foto nr. 2 viser optalte stemmesedler, der skal til fintælling i hovedstaden San Salvador. Nederst observerer Søren Hvalkof en test af transmission af afstemningsprotokoller. Foto: Søren Hvalkof

MEDDELELSER FRA FSB-TEAMET

- **Fratrædelse:** Pia V. Siegersted Rasmussen har besluttet at fratrage sin stilling per 1. juli 2019. Pia har siden 2008 været et højt værdsat medlem af NIRAS' FSB-team, hvor hun særligt har varetaget udsendelse af FSB'ere til EU's og OSCE's valgobservationsmissioner. Men hun har også bidraget til de andre dele af teamets opgaveløsning. NIRAS' FSB-team takker Pia for hendes store indsats og ønsker hende al held og lykke fremover.
- **Afholdte kurser:** FSB afholdt introduktionskursus for nye FSB'ere og ansøgningskursus for ansøgere til CSDP-missioner 4. april 2019 samt HEAT-, CAC- og førstehjælpskursus både 26.-28. marts og 6.-10. maj 2019.

- **Heldagsseminar i april:** Den 5. april afholdt FSB heldagsseminar i Eigtveds Pakhus for alle FSB'ere. 78 FSB'ere havde tilmeldt sig seminaret. Formiddagsprogrammet omhandlede valgobservationernes særlige udfordringer med fokus på bl.a. e-elections og brugen af sociale medier samt udviklingen i valgobservationsmetodologi – fra fokus på gennemsigthed til 'real time'-politisk dialog – med valget i Kenya i november 2017 som case.

Om eftermiddagen var temaet nogle af de særlige udfordringer, der er ved at arbejde i EU's CSDP-missioner. Emner, der blev diskuteret af panelet og deltagerne, omfattede udfordringer ved at leve i en 'compound', det nødven-

dige i at de udsendte er fleksible med hensyn til deres arbejdsopgaver i missionerne, forskelle i arbejdskulturer og udfordringer ved at være væk fra partner, børn, familie og venner.

Arkiv for FSBnyt

Husk, at du kan læse alle numre af FSBnyt fra september 2013 og frem på Um.dk.

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE: I PERIODEN 1/3-31/5 2019

K: Kvinder
M: Mænd

FSBnyt, nr. 2 – Juli 2019

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Rune Lamberth og Anna Cecilie Varnild
fsb-niras@niras.dk
Thomas Ostermann,
Udenrigsministeriet (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med Udenrigsministeriets synspunkter.